

Kissé leegyszerűsítve a magyar külpolitikát, két részre oszthatjuk: arra, ami a Kárpát-medencén belül történik és arra, ami azon kívül. A kettő pedig nem mindig összeegyeztethető, mert hiába értünk egyet a migrációs vagy más összeurópai kérdésekben a szomszédos népekkel, konfliktusunk akad velük bőven a mai napig. Gondoljunk csak az ukrán oktatási törvényre vagy a magyarokat akasztani kívánó román miniszterelnökre, de jogos sérelmeinket sorolhatnánk a szlovák, illetve a szerb félnek is.

A közép-európai népekkel ennél csak rosszabb volt a kapcsolatunk a két világháború között, ezért is különösen érdekesek Németh László gondolatai (különböző írásaiban jelentek meg) a térségben betöltött szerepünkről: „A mi Duna-völgyi, a mi kelet-európai hivatásunk a példaadás. Nekünk még a reménytelenebb körülmények között is példát kell mutatnunk. Ez a magyarság igazi ereje. Ez a magyar kultúra vonzereje. Ez az igazi irredenta. Ez a legszebb és legbiztosabb jövőépítés.”

„A magyar külpolitika célja egy lehet: harc a fajok (a korabeli szóhasználat szerint népek) szabadságáért. Ahogy Bethlen Gábor a vallásszabadságért, úgy szálljunk mi Európa porondjára a faji szabadságért. Ezt a szabadságot csak az államok fölötti állam, a nemzeti törvények feletti emberi törvény biztosíthatja. Éppen mert nagyon nacionalisták vagyunk, nagyon kell küzdenünk a nációkat kínzó államhatalom túlzásai ellen. A magyarságot az ököljog halálra ítélte, s csak a lelkiismeretére ébredt Európa mentheti meg. Ezt a lelkiismeretet kell magunkban is föltámasztanunk. Az integer Magyarországnál van egy sokkal szentebb jelszó: az integer magyarság. S ennek egy ellensége van: az imperializmus. Amilyen jogos követelés, hogy minden faj szabadon s külön keretekben fejthesse ki erőit, oly undok merénylet ezt a jogot eltaposni. Nacionalista vagyok, de tudom, hogy a magyar nacionalizmus legnagyobb képviselőiben sosem volt a más mellének szegezett kés, mindig csak a fejünkre lesújtó bunkó ellen felemelt kar.”

Érdeemes összevetni ezen sorokat a mai helyzettel: nem éppen az Európai Unió vagy az egyesek által dédelgetett Európai Egyesült Államok jelentik az imperializmust? Azt, ami elnyomja a nemzeteket? Továbbá ugyancsak, amíg a Nyugat felé húztunk és húzunk, addig alig tudunk valamit a környező népekről. „Mi Duna-népek ott tartunk, ahol a háború előtt, itt élünk egy sorsközösségben, egymásról mit sem tudva. Igazán itt az ideje, hogy megismerjük tejtestvéreinket, akikkel egy sors száraz emlőjét szoptuk.”

„A magyarság kis népek között él. A kis népeknek ezt az övét barna, fekete és piros nagy népek veszik körül. Ezeket a kis népeket a történelem kényszere és a népi élet közlekedő csatornái fűzték eddig egy közösségbe. Ez a közösség szétszakadt, három tenger készül szétmosni egy szigetet. E kis népek közt egyetlenegy sincs, amelynek olyan nagy érdeke volna, hogy ez a sziget erős gátakkal zárkózzék el a tenger elől, mint a magyar. Ausztriát Németország húzza, a szlávokat a szlávok, Romániát a latin nyugat – minékünk egy menedékünk van: ha e területen a széthúzó erők ellen új centripetális erő támad. A magyarságnak, mint századok óta annyiszor, ennek az erőnek kell támasztékot adni.”

Németh László szerint nem a nagyhatalmak kegyétől, hanem közép-európai szerepüktől függ felemelkedésünk, ugyanakkor felhívja arra figyelmünket, hogy a „jó viszony” érdekében nem feledkezhetünk meg a magyar nemzeti kisebbség problémáiról. Úgy alkossunk egységet, hogy közben megőrizzük nemzeti sajátosságainkat.

A politikai és történelmi helyzet természetesen más, mint a harmincas években, de a geopolitikai helyzet megegyezik. Minden bizonnyal igaza van Németh Lászlónak abban, hogy mi a legbiztosabb jövőépítés. A múlt feltétlenül őt igazolja, a jelenről ugyan még kissé korai ítéletet mondani, de talán az is.

Märle Tamás